യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 5
(ഉപശമപ്രകരണമ്)/സർഗം 17

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

വിദേഹ-മുക്താ യേ രാമ/ തേ ഗിരാ-മിഹ ഗോചരേ .
നൈവ തിഷ്ഠന്തി തസ്മാ+ത്ത്വംഞ്ജീവ+ന്മുക്തി-മിമാം ശ്രൃണു .. 1

പ്രാകൃതാ+ന്യേവ കർമാണി യയാ വർജിത-വാഞ്ഛയാ .
ക്രിയന്തേ തൃഷ്ണയേ-മാനി /താംഞ്ജീവ+ന്മുക്തതാംവ് വിദുഃ .. 2

യാ+ സ്ഥിതിസ്-തൃഷ്ണയാ ജന്തോർ/ബാ+ഹ്യാർഥേ ബദ്ധ-ഭാവയാ .
തം ബന്ധ-മാഹുരാ-ചാര്യാഃസ് സംസാര-നിഗഡംൻ ദൃഢമ് .. 3

ന്യൂന-മുജ്ഝിത-സംങ്-കല്പാ ഹൃദി ബാ+ഹ്യേ വിഹാരിണീ .
വാസനാ യോദിതാ സേഹ ജീവ+ന്മുക്ത/ശരീരിണീ .. 4

ബാഹ്യാർഥ+വ്യസനോ+ച്ഛൂനാ തൃഷ്ണാ ബ+ദ്ധേതി രാഘവ .
സർവാർഥ+വ്യസനോ+ന്മുക്താ തൃഷ്ണാ മു+ക്തേതി ക+ഥ്യതേ .. 5

പൂർവംയ് യ+സ്യാസ്തു തൃഷ്ണായാ വർത-മാന്യേ്പി ശാ+ശ്വതീ .
നിർ/ദുഃഖതാ നിഷ്/കലതാ/ സാ മു+ക്തേതി ബുധൈഃസ് സ്മൃതാ .. 6

ഇദമസ്തു മമേ+ത്യന്തർ-യൈഷാ രാഘവ ഭാവനാ .
താംൻ തൃഷ്ണാം ശൃങ്ഖലാംവ് വി+ദ്ധി കലനാംഞ്ച മഹാമതേ .. 7

താമേതാം സർവ-ഭാവേഷു സഥ്-സ്വ/സഥ്-സുച സർവദാ .
സംൻത്യജ്യ പരമോ-ദാരഃഫ് പരമേതി മഹാമനാഃ .. 8

ബ+ന്ധാശാ-മഥ മോ+ക്ഷാശാം/ സുഖ-ദുഃഖ-ദശാ-മപി .
ത്യ+ക്ത്വാ സദ-സദാ-ശാംഞ്ച തിഷ്ഠാ+ക്ഷുബ്ധ-മഹാബ്ധി-വത് .. 9

അജരാ-മര-മാത്മാനംൻ ദൃഷ്ട്വാ ബുദ്ധിമതാം വര .
ജരാമരണ-ശങ്കാഭിർ/മാ മനഃഖ് കലുഷംങ് കൃഥാഃ .. 10

പദാർഥ-തത്ത്വംൻ നേദംൻ തേ/ നായംൻ ത്വമസി രാഘവ .
കിംചി+ത്ത-ദന്യ-ദേവേദ/മന്യ ഏവാസി രാഘവ .. 11

അസദ+ഭ്യുദിതേ വി+ശ്വേ/ സതീ-വാസതി സംസ്ഥിതേ .
ത്വയി തത്താ-മതി-ഗതേ തൃഷ്ണായാഃസ് സംഭവഃഖ് കുതഃ .. 12

അന്യച്ച രാമ മനസി പുരുഷസ്യ വിചാരിണഃ .
ജായതേ നിശ്ചയഃ സാധോ+ സ്ഫാരാ-കാര+ശ്ചതുർ/വിധഃ .. 13

ആപാദ-മസ്തക-മഹം/ മാതാ-പിതൃ-വിനിർ-മിതഃ .
ഇ+ത്യേകോ നിശ്ചയോ രാമ ബന്ധായാ-സ+ദ്വിലോക-നാത് .. 14

അതീതഃസ് സർവ-ഭാവേഭ്യോ വാലാ+ഗ്രാദ+പ്യഹംൻ തനുഃ .
ഇതി+ ദ്വിതീയോ മോക്ഷായ നിശ്ചയോ ജായതേ സതാമ് .. 15

ജഗ+ജ്ജാല-പദാർഥാ+ത്മാ സർവ-മേവാഹ-മക്ഷയഃ .
തൃതീയോ നിശ്ചയശ്-ചേത്ഥം മോക്ഷാ-യൈവ രഘൂ+ദ്വഹ .. 16

അഹംഞ് ജഗ+ദ്വാ സകലം/ ശൂന്യംവ് വ്യോമ-സമം സദാ .
ഏവമേഷ ചതുർ/ഥോ്ഽ+ന്യോ നിശ്ചയോ മോക്ഷ-സിദ്ധയേ .. 17

നി+ശ്ചയേഷു ചതുർ/ഷ്വേഷു ബന്ധായ+ പ്രഥമഃസ് സ്മൃതഃ .
ത്രയോ മോക്ഷായ കഥിതാഃശ് ശുദ്ധ-ഭാവന-യോ+ത്ഥിതാഃ .. 18

ഏതേഷാം പ്രഥമഃഫ് പ്രോക്തസ്/തൃഷ്ണായാ ബന്ധ-യോ+ഗ്യതാ .
ശുദ്ധ-തൃഷ്ണാ+സ്ത്രയഃസ് സ്വച്ഛാ ജീവ+ന്മുക്ത-വിലാസിനഃ .. 19

സർവ-മാത്മാഹ-മേവേതി നി+ശ്ചയോ യോ മഹാമതേ .
തമാദായ വിഷാദായ/ ന ഭൂയോ യാതി മേ മതിഃ .. 20

തിര്യ-ഗൂർധ്വ/മധസ്-താച്ച+ വ്യാപകോ മഹിമാ+ത്മനഃ .
സർവ-മാ+ത്മേതി തേനാന്തർ/നി+ശ്ചയേന ന ബ+ധ്യതേ .. 21

ശൂന്യംൻ തത്/പ്രകൃതിർ/മായാ+ ബ്രഹ്മ-വിജ്ഞാന-മിത്യപി .
ശിവഃഫ് പുരുഷ ഈശാനോ നിത്യ ആത്-മൈവ ക+ഥ്യതേ .. 22

സദാ സർവം സദേ-വേദംൻ നേഹ+ ദ്വി+ത്വാ+ന്യതേ ക്വചിത് .
വിദ്യേതേ വിദ്യയാ വ്യാപ്തംഞ് ജഗ+ന്നേ/തരയാ ധിയാ .. 23

ആപാ-താല-മന+ന്താ+ത്മാ പൂരിതോ്ഽ്ഭോധി/രമ്ബു-ഭിഃ .
ആ+ബ്രഹ്മ+സ്തമ്ബ-പര്യന്തംഞ് ജഗദാ-പൂർണ-മാത്മനാ .. 24

അതഃസ് സത്യ-മൃതംൻ നിത്യംൻ നാനൃതംവ് വിദ്യതേ ക്വചിത് .
വാ+ര്യേവ സകലാമ്/ഭോധിർ/നത-രങ്ഗാ/ദയഃഖ് ക്വചിത് .. 25

പൃഥ+ക്കടക-കേയൂര-നൂപു-രാദിന-കാഞ്ചനാത് .
ഭിന്നാസ്-തരു-തൃണാ-കാര/കോടയശ്-ചൈവനാ+ത്മനഃ .. 26

ദ്വൈതാ+ദ്വൈത-സമുദ്/ഭേദൈർ/ജഗൻ-നിർമാണ-ലീലയാ .
പരമാത്മ-മയീ ശക്തി/രദ്-വൈ-തൈവ വിജൃമ്ഭതേ .. 27

ആത്മീയേ പരകീയേ ച സർവസ്/മി+ന്നേവ സർവദാ .
നഷ്ടേ വോപ-ചിതേ കാ+ര്യേ/ സുഖദുഃഖേ ഗൃഹാണ മാ .. 28

ഭാവാ+ദ്വൈത-മുപാശ്രിത്യ സത്താ+ദ്വൈത-മയാ+ത്മകഃ .
കർമാ+ദ്വൈത-മനാദൃത്യ+ ദ്വൈതാ+ദ്വൈത-മയോ ഭവ .. 29

ഭവഭൂമിഷു ഭീമാസു ഭാവ-ഭാവന-വാത്യയാ .
മാ പതോത്/പാത-പൂർണാസു ദരീ+ഷ്വന്തഃഖ് കരീ യഥാ .. 30

ദ്വൈതംൻ ന സംഭവതി ചിത്തമയം മഹാത്മ+
ന്നാത്മ+ന്യ/ഥൈക്യ-മപി ന+ ദ്വിതയോദി-താത്മ .
അദ്വൈത-മൈ+ക്യ-രഹിതം സതതോ-ദിതം സഥ്-
സർവംൻ ന കിംചിദപി ചാഹു-രതഃസ് സ്വരൂപമ് ..31

നൈവാഹ-മസ്തി നച നാമ ജഗന്തി സന്തി
സർവംഞ്ച് ച വിദ്യത ഇദംൻ നനു നിർവികാരമ് .
വിജ്ഞാന-മാത്ര-മവ-ഭാസത ഏവ ശാന്തംൻ-
നാസന്ന സജ്-ജഗദിദംഞ്ച് ച സദേതി വിദ്ധി .. 32

പരമ-മൃത-മനാദ്യം ഭാസനം സർവ-ഭാസാ-
മജര-മജമ-ചി+ന്ത്യംൻ നിഷ്കലംൻ നിർവി-കാരമ് .
വിഗത-കരണ-ജാലംഞ്ച് ജീവനംഞ്ച് ജീവശ+ക്തേഃസ്
സകല-കലന-ഹീനംങ്ച് കാരണംങ്ച് കാരണാനാമ് .. 33

സതത-മുദിത-മീശംവ് വ്യാതതേ ചിത്/പ്രകാശേ
സ്ഥിത-മനുഭവ-ബീജം സ്വാത്മ-ഭാവോപ-ദേ+ശ്യമ് .
സ്വദന-മനുചിതോ്+ന്തർ/ബ്രഹ്മ സർവം സദൈവ+
ത്വമഹ-മപി ജഗ+ച്ചേത്യസ്/തുതേ നിശ്ചയോ+ന്തഃ ..34

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോപായേ
ഉപശമ+പ്രകരണേ തൃഷ്ണാ-
വിച്ഛേദോപ-ദേശോ നാമ സപ്തദശഃസ് സർഗഃ .. 17 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
25.10.2023